

20/4/2026

FICHE NPI – KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN (KLE), PLANTBESCHERMING EN POELEN

Hieronder volgt een opsomming van de voorwaarden en vereisten waaraan de NPI moet voldoen zoals opgenomen in het *besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 betreffende steun aan niet productieve investeringen voor milieu- en klimaatdoelen*.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	1
1 Instapvoorwaarden	1
2 Overzicht van de investeringen, steunpercentage, de kostenbepaling.....	2
3 Verbintenisvoorwaarden	3
3.1 Waar?	3
3.2 Specificaties voor de uitvoering van KLE	3
3.2.1 Geldend voor alle KLE's	3
3.2.2 Specifiek per type KLE	3
3.2.3 Veelgestelde vragen bij KLE	4
3.3 Specificaties voor de uitvoering van beschermingsmateriaal	5
3.4 Specificaties voor de uitvoering van poelen	5
3.5 Technisch verantwoordingsadvies	6
3.5.1 Voor kleine landschapselementen en poelen	6
3.5.2 voor aanplant op greppel-berm structuren	6
3.6 Plantenlijst	8

1 INSTAPVOORWAARDEN

Als aanvrager moet u **actieve landbouwer** of een **samenwerkingsverband van actieve landbouwers** zijn..

2 OVERZICHT VAN DE INVESTERINGEN, STEUNPERCENTAGE, DE KOSTENBEPALING

In onderstaande tabel leest u welke investeringen in deze fiche worden besproken, aan welk steunpercentage ze vergoed worden, en hoe het steunbedrag zal bepaald worden (met offertes of aan de hand van eenheidskosten).

Groep	Investering	Steun%	Eenheid
KLE	aanleg bomenrij (streekeigen)	100%	boom
KLE	Aanleg bomenrij (autochtoon)	100%	boom
KLE	aanleg bomenrij autochtoon NAT2000*	100%	boom
KLE	aanleg bomenrij: knotwilgen (streekeigen)	100%	boom
KLE	Aanleg bomenrij: knotwilgen (autochtoon)	100%	boom
KLE	aanleg bomenrij: knotwilgen (autochtoon NAT2000*)	100%	boom
KLE	aanleg haag (streekeigen)	100%	m
KLE	aanleg haag (autochtoon)	100%	m
KLE	aanleg haag autochtoon NAT2000*	100%	m
KLE	aanleg heg (streekeigen)	100%	m
KLE	Aanleg heg (autochtoon)	100%	m
KLE	aanleg heg autochtoon NAT2000*	100%	m
KLE	aanleg houtkant (streekeigen)	100%	m ²
KLE	aanleg houtkant (autochtoon)	100%	m ²
KLE	aanleg houtkant autochtoon NAT2000*	100%	m ²
KLE	bomen (streekeigen) aanplant (vrijstaande, schaduw)	100%	boom
KLE	Bomen (autochtoon) aanplant (vrijstaande, schaduw)	100%	boom
KLE	Aanleg veldstruweel (streekeigen)	100%	m ²
KLE	Aanleg veldstruweel (autochtoon)	100%	m ²
KLE	Aanleg veldstruweel (autochtoon NAT2000)	100%	m ²
Erosie	Aanplant op greppel-berm structuren (streekeigen)	100%	m ²
Erosie	Aanplant op greppel-berm structuren (autochtoon)	100%	m ²
Erosie	Aanplant op greppel-berm structuren (autochtoon NAT2000)	100%	m ²
Bescherming	boombescherming - boomkokers	100%	stuk
Bescherming	boombescherming - houten palen	100%	boom
Bescherming	plantbescherming (voor hagen, heggen, houtkanten)	100%	m
Poel	aanleg poel van minimaal 50m ²	100%	m ²
Poel	aanleg poel (min. 50m ²) met bescherming tegen vee	100%	m ²

3 VERBINTENISVOORWAARDEN

3.1 WAAR?

De subsidie is beperkt tot percelen die in het Vlaamse Gewest liggen.

3.2 SPECIFICATIES VOOR DE UITVOERING VAN KLE

3.2.1 Geldend voor alle kleine landschapselementen (KLE)

- 1 Het plantgoed bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen onder 3.6 en niet uit cultivars.
- 2 Autochtoon plantgoed heeft een attest "Plant van hier". Hiertoe wordt een attest "Plant van hier" opgeladen. Let op dat het volledig klein landschapselement wordt uitgevoerd als autochtoon. Meer info rond het label kan u [hier](#) terugvinden.
- 3 In Natura2000-gebieden kan u enkel werken met de specifiek daarvoor voorziene code (autochtoon NAT 2000).
- 4 Houd rekening met de waardplanten voor bacterievuur (aangeduid met asterisk in de lijst) indien er zich in uw buurt fruitboomgaarden en boomkwekerijen bevinden.
- 5 U mag geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken op de aanplant
- 6 Indien nodig beschermt u de aanplant met een afrastering tegen vee, waarvoor steun aangevraagd kan worden in hetzelfde dossier.
- 7 Het aanplanten doet u tussen 15 november en 15 maart
- 8 De uitvoering en het technisch verantwoordingsadvies houden rekening met de vereisten en voorwaarden van de natuurrichtplannen of Speciale Beschermingszone (SBZ, de zogenoemde Natura2000-gebieden), de code van goede natuurpraktijk ([Omzendbrief LNW/98/01](#)) en de expertise beschikbaar gesteld via [ecopedia](#).
- 9 U moet de investering gedurende vijf jaar in stand houden.
- 10 Kleine landschapselementen worden aangeplant rondom of op landbouwpercelen (zie tabel) aangegeven in de verzamelaanvraag. Een serre wordt aanzien als een bedrijfsgebouw; aanplantingen errond worden aangevraagd als landschappelijke integratie voor bedrijfsgebouwen.

3.2.2 Specifiek per type KLE

KLE	Afmetingen/afstand/aantal	Maat plantgoed	Plaats NPI
Haag	• Een haag is minstens 25 m lang • en heeft minstens vier planten per meter	minstens 60 cm hoog	Aan de rand van een perceel ¹

KLE	Afmetingen/afstand/aantal	Maat plantgoed	Plaats NPI
Heg	- Een heg is minstens 25 m lang, - heeft minstens één plant per meter	minstens 60 cm hoog	Aan de rand van een perceel ¹
Houtkant	- Een houtkant heeft een oppervlakte van minstens 1 are en een breedte van maximaal 10 m - De aanplant gebeurt in driehoeksverband en met een maximale plantafstand van 1,5 m.	minstens 60 cm hoog	Aan de rand van een perceel ¹
Bomenrij	- minstens tien loofbomen - de plantafstand bedraagt minstens 7 m. - een bestaande bomenrij kan aangevuld worden met minstens 10 loofbomen.	met minimale stammaat 8/10	Aan de rand van een perceel ¹
Bomenrij: knotwilgen	- minstens 10 knotwilgen. - de plantafstand bedraagt minstens 5 m. - een bestaande bomenrij kan aangevuld worden met minstens 10 loofbomen.	Tenen zijn minimaal 2-6cm diameter en 2.5m hoog	Aan de rand van een perceel ¹
Vrijstaande bomen	- maximum van 29 bomen per hectare - de plantafstand bedraagt minstens 7 m	met minimale stammaat 8/10	Verspreid op het landbouwperceel
Veldstruweel	minstens een plant per m²	minstens 60 cm hoog	Aan de rand van een perceel ¹
Aanplant greppel-berm structuur	- Rij-aanplant doorheen het perceel - Op erosiegevoelige percelen vanaf erosiecode geel.	minstens 60 cm hoog	Langsheen de hoogtelijn

¹Ingeval dit wettelijk niet mogelijk is wordt dit geval per geval bekeken; bijvoorbeeld in het kader van erfdienstbaarheden voor onderhoud langs waterlopen.

3.2.3 Bijkomend bij KLE

- 1 Een kaphaag komt in aanmerking mits u werkt met de soorten uit 3.6. Dit hangt af van de soorten die u wil gebruiken en de dikte van de haag/heg/houtkant/bomenrij.
- 2 Bij autochtone bomen moet het plantgoed afkomstig zijn uit de eigen regio (Vlaanderen). Streekeigen bomen kunnen ook elders opgekweekt worden. Om te bewijzen dat het over autochtone bomen gaat moet u een certificaat of bewijs van label ("plant van hier") voorleggen.
- 3 Nazorg, inboeten en onderhoud van de KLE's komen binnen deze maatregel niet in aanmerking voor steun. U bent wel verplicht om de NPI gedurende vijf jaar in goede staat te onderhouden. Dit betekent

dat u dode planten vervangt etc. Zodra de planten volgroeid zijn, bestaat er voor het snoeiwerk bij VLM een onderhoudssubsidie voor hagen, heggen en houtkanten.

3.3 SPECIFICATIES VOOR DE UITVOERING VAN BESCHERMINGSMATERIAAL

- 1 Beschermingsmateriaal komt alleen in aanmerking voor de bescherming van 'kleine landschapselementen en vrijstaande bomen die aangevraagd werden binnen de NPI-regeling in eenzelfde dossier. Ze moeten dus voorkomen op de soortenlijst opgenomen in 3.6. Hoogstamfruitboomgaarden of de bescherming ervan komen niet in aanmerking.
- 2 Alleen een mechanische bescherming tegen vraat komt in aanmerking. Schrikdraad is uitgesloten.

Bescherming	Specificaties
Boombescherming: Boomkokers	• ofwel een boomkorf in zwaar, gegalvaniseerd draadnet (dikte 3 mm; hoogte 1,8 m; diameter 25 cm; mazen 5 cm x 5 cm (voor schapen) en mazen 5 cm x 10 cm (voor runderen) die wordt vastgemaakt aan de boompaal • ofwel een kant-en-klaar boomharnas met stangen op 3 tot 5 cm afstand.
Boombescherming: houten palen en boomband	• drie palen (lengte max 2,5m, afgestemd op de diersoort) worden rond de boom geplaatst. Ze worden bovenaan onderling verbonden met dwarslatten.^A • de subsidiabele kosten omvatten de kosten voor het materiaal en de plaatsing van de palen, de band en de draad.
Plantbescherming voor hagen, heggen, houtkanten	• de subsidiabele kosten omvatten het materiaal en de plaatsing van de palen en de draad. • De draad beschermt de aanplant tegen vraat.

^A De afmetingen en soorten palen zijn indicatief en moeten afgesteld worden op de diersoort

3.4 SPECIFICATIES VOOR DE UITVOERING VAN POELEN

- 1 Een poel heeft een oppervlakte van minstens 50 m² en maximaal 500 m². Ze is tussen 0,5 m en 2 m diep en heeft een glooiende oever
- 2 U moet een teeltvrije zone van minstens 1 m rond de poel voorzien
- 3 Wanneer het water van de poel gebruikt wordt als drinkwater voor vee, moet u de poel tegen vertrapping beschermen
- 4 De uitvoering en het technisch verantwoordingsadvies houden rekening met de vereisten en voorwaarden van de natuurrichtplannen of Speciale Beschermingszone (SBZ, de zogenoemde Natura2000-gebieden), de code van goede natuurpraktijk ([Omzendbrief LNW/98/01](#)) en de expertise die via [ecopedia](#) beschikbaar is.

3.5 TECHNISCH VERANTWOORDINGSADVIES

Het technisch verantwoordingsadvies kan worden opgesteld door een expert ter zake. Zijn expertise moet worden verantwoord in het technisch verantwoordingsadvies (zie de te behandelen elementen hieronder).

3.5.1 Voor kleine landschapselementen en poelen

In het technisch verantwoordingsadvies:

- Vermeldt u de naam en de organisatie van de adviseur en de verantwoording van zijn expertise ter zake
- Verantwoordt u de omvang en de geografische locatie van de NPI
 - beschrijft u de actuele situatie (met foto's) en omschrijft u de Ausgangssituation (type KLE, soortensamenstelling, actueel beheer)
 - duidt u de exacte ligging van het klein landschapselement op een kaart met de ruimtelijke inplanting van de investering in de omgeving
 - beschrijft u het gewenste eindbeeld (type KLE, soortensamenstelling, beheer). Bij een aanvulling op een bestaand element moet u ook verantwoorden indien er wordt afgeweken van de bestaande soortensamenstelling / beheer.
 - motiveert u de locatie en de grootte (rekening houdend met de doelstellingen van soortenbeschermingsplannen, beschermde landschappen, speciale beschermingszone, natuurrichtplannen, NATURA2000 en met de mogelijkheden op het terrein, bijvoorbeeld bodemtype, zoutwaterlaag)
 - beschrijft en motiveert u de uit te voeren werken (te gebruiken plantmateriaal, soorten, aantallen, plantverband, dimensies klein landschapselement) en
 - beschrijft en motiveert u eventuele aanvullende werken (plaatsen van boombeschermers, afrasteringen, drinkpomp ...)
- Geeft u een milieukundige, natuurkundige en landschappelijke verantwoording. Daarvoor omschrijft u
 - de verwachte meerwaarde van het kleine landschapselement op landschappelijk en ecologisch vlak, en de bijdrage aan andere beleidsdoelstellingen
 - hoe is afgestemd of het kleine landschapselement in overeenstemming is met de doelstellingen van soortenbeschermingsplannen, beschermde landschappen, speciale beschermingszone (Natura2000) en natuurrichtplannen
- Beschrijft u voor de specifieke voorwaarden rond de inzetbaarheid van de NPI
 - de beheerwerken die u in de vijf jaar na aanplant of aanleg zal uitvoeren om de investering in goede staat te houden.

3.5.2 voor aanplant op greppel-berm structuren

In het technisch verantwoordingsadvies:

- Vermeldt u de naam en de organisatie van de adviseur en de verantwoording van zijn expertise ter zake
- Verantwoordt u de omvang en de geografische locatie van de NPI
 - beschrijft u de actuele situatie (met foto's)
 - duidt u de ligging van het klein landschapselement op een kaart met de ruimtelijke inplanting van de investering in de omgeving en beschrijft de bodemspecificaties (textuur en drainage).
 - beschrijft u het gewenste eindbeeld (soortensamenstelling, beheer).
 - motiveert u de locatie en de grootte (rekening houdend met de doelstellingen soortenbeschermingsplannen, beschermd landschappen, speciale beschermingszone, natuurrichtplannen, NATURA2000 en met de mogelijkheden op het terrein, bijvoorbeeld bodemtype, zoutwaterlaag),
 - beschrijft en motiveert u de uit te voeren werken (te gebruiken plantmateriaal, soorten, aantallen, plantverband, dimensies) en beschrijft en motiveert u eventuele aanvullende werken (plaatsen van boombeschermers, afrasteringen, drinkpomp ...)
- Geeft u een milieukundige, natuurkundige en landschappelijke verantwoording. Daarvoor omschrijft u
 - de verwachte meerwaarde van het kleine landschapselement op landschappelijk en ecologisch vlak, en de bijdrage aan andere beleidsdoelstellingen
 - omschrijft het erosieprobleem. Gebruik daarbij een topografische kaart met afbakening van het afstromingsgebied, erosiekaart en afstromingskaart met aanduiding van relevante geconcentreerde afstroming
 - beschrijft voorkomende sedimentafvoer naar waterlopen, rioleringen, wegen, bewoning, natuur of onderliggende percelen
 - beschrijft de erosiemaatregelen die al genomen zijn op het perceel en erosiewerken in het afstromingsgebied
 - hoe is afgestemd of het kleine landschapselement in overeenstemming is met de doelstellingen van soortenbeschermingsplannen, beschermd landschappen, speciale beschermingszone (Natura2000) en natuurrichtplannen
- Beschrijft u voor de specifieke voorwaarden rond de inzetbaarheid van de NPI
 - Er is een door een erosiecoördinator (gesubsidieerd door het Departement Omgeving via het Erosiebesluit) ondertekende verklaring vereist waarin de doeltreffendheid van de swale inzake erosievermindering wordt bevestigd.
 - Indien de swale op een rood of paars perceel ligt, moet de erosiedam afgestemd zijn met het attest in het kader van het keuzepakket bufferstrook om te voldoen aan de norm voor goede landbouw- en milieuconditie – erosie (GLMC 5) van de conditionaliteit. Dit attest bepaalt welke maatregel of combinatie van maatregelen u op een perceel moet nemen als invulling van het keuzepakket bufferstrook, vermeld in de bijlagen 1 en 2 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader

van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het attest wordt opgemaakt en ondertekend door een erosiecoördinator (gesubsidieerd door het Departement Omgeving via het Erosiebesluit).

- De beheerwerken die u in de vijf jaar na aanplant of aanleg zal uitvoeren om de investering in goede staat te houden.

3.6 PLANTENLIJST

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming	Haag/heg/houtkant	Bomen	Gevelbegroening
amandelwilg	salix triandra	X		
beklierde heggenroos	rosa tomentella	X	X	
berijpte viltroos	rosa sherardii	X		
beuk	fagus sylvatica	X	X	
bittere wilg	salix purpurea	X	X	
bosrank	clematis vitalba			X
bosroos	rosa arvensis	X		
boswilg	salix caprea	X		
druivelaar	vitis vinifera			X
duindoorn	hippophae rhamnoides	X		
duinroos	rosa pimpinellifolia	X		
eenstijlige meidoorn*	crataegus monogyna	X	X	
egellantier	rosa rubiginosa	X		
fladderiep (steelolm)	ulmus laevis	X	X	
gaspeldoorn	ulex europaeus	X		
gelderse roos	viburnum opulus	X		
gele kornoelje	cornus mas	X		
geoorde wilg	salix aurita	X		
gewone es	fraxinus excelsior	X	X	
gewone esdoorn	acer pseudoplatanus	X	X	
gewone vlier	sambucus nigra	X		
gewone vogelkers	prunus padus	X	X	
gladde iep (veldolm)	ulmus minor	X	X	

grauwe abeel	populus x canescens	X	
grauwe / rosse wilg	salix cinerea	X	
grauwe els	alnus incana	X	X
grootbladige linde/zomerlinde	tilia platyphyllos	X	X
haagbeuk	carpinus betulus	X	X
hazelaar	corylus avellana	X	
heggeroos	rosa corymbifera	X	
hondsroos	rosa canina	X	
hulst	ilex aquifolium	X	
katwilg	salix viminalis	X	
kleinbladige linde/winterlinde	tilia cordata	X	X
kleinbloemige roos	rosa micrantha	X	
klimop	hedera helix		X
Koraalmeidoorn*	crataegus rosiformis	X	
kraagroos	rosa agrestis	X	
kraakwilg	salix fragilis	X	X
laurierwilg	salix pentandra	X	
mispel	mespilus germanica	X	
ratelpopulier	populus tremula	X	X
rode kornoelje	cornus sanguinea	X	
ruwe berk	betula pendula	X	X
ruwe iep (bergolm)	ulmus glabra	X	X
schietwilg	salix alba	X	X
schijnegelantier	rosa columnifera	X	
sleedoorn	prunus spinosa	X	
spaanse aak/veldesdoorn	acer campestre	X	X
sporkehout (vuilboom)	rhamnus frangula	X	
tamme kastanje	castanea sativa	X	X
tweestijlige meidoorn*	crataegus laevigata	X	X
viltroos	rosa pseudoscabriuscula	X	

wegedoorn	rhamnus cathartica	X	
wilde aalbes	ribes rubrum	X	
wilde kamperfoelie	lonicera periclymenum		X
wilde kardinaalsmuts	euonymus europaeus	X	
wilde kruisbes	ribes uva-crispa	X	
wilde liguster	ligustrum vulgare	X	
wilde lijsterbes*	sorbus aucuparia	X	X
wilde wingerd	Parthenocissus quinquefolia)		X
wilde zwarte bes	ribes nigrum	X	
wintereik	quercus petraea	X	X
zachte berk	betula pubescens	X	X
zoete kers	prunus avium	X	X
zomereik	quercus robur	X	X
zuurbes	berberis vulgaris	X	
zomerlinde	tilia platyphyllos	X	X
zwarte els	alnus glutinosa	X	X
Zwarte populier	Populus nigra		X

*De aangeduide soorten zijn waardplanten van bacterievuur.